

ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L7@regeringskansliet.se

Yttrande över Skärpta villkor för anhöriginvandring (SOU 2025:95)

Er beteckning: Ju2025/01907

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Skåne län (nedan Länsstyrelsen) tillstyrker utredningens förslag som stärker möjligheten till familjeåterförening för ensamkommande barn och deras anhöriga samt förslaget som ökar möjligheten att avslå ansökningar om uppehållstillstånd på anknytning vid förekomst av våld eller allvarliga kränkningar.

Vidare tillstyrker Länsstyrelsen förslaget som gör det möjligt för barn att få fortsatt uppehållstillstånd som anknytning till sin familj, även om de fyllt 18 år vid förlängningstillfället.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om en tvåårig väntetid innan en ansökan om familjeåterförening kan lämnas in när anknytningspersonen inte omfattas av EU-rätten, samt förslaget om försörjningskrav vid ansökan om förlängning av uppehållstillstånd, då dessa förslag riskerar att skapa långvarig osäkerhet, försvåra integrationen och strida mot barnets bästa.

Länsstyrelsen delar i stort utredningens bedömning av förslagens konsekvenser för enskilda, barn, företag, kommuner och regioner samt för jämställdheten och det integrationspolitiska målet. Länsstyrelsen bedömer dock att konsekvenserna behöver utredas ytterligare och efterfrågar en fördjupad konsekvensanalys av förslagens långsiktiga effekt för såväl enskilda som för samhället samt för att säkerställa att förslagen är förenliga med svensk lagstiftning och internationella åtaganden.

Mängden parallella utredningar och förslag inom migrations- och integrationsområdet gör det svårt att överblicka konsekvenserna, varför det blir viktigt att göra en samlad konsekvensanalys.

Länsstyrelsens synpunkter

Kap 6. Krav för att vara anknytningsperson

6.2.3 När anknytningspersonen har uppehållstillstånd

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att det kommer att bli möjligt för syskon till ensamkommande barn att ansöka om uppehållstillstånd på grund av anknytning till en förälder som i sin tur har beviljats uppehållstillstånd på grund av anknytning till det ensamkommande barnet.

6.2.4 När anknytningspersonen är ett barn med skyddsskäl

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att det, med hänsyn till rätten till familjeliv enligt Europakonventionen och till de krav som följer av barnkonventionen – särskilt principen om likabehandling – är nödvändigt att svensk rätt även fortsättningsvis möjliggör familjeåterförening för ensamkommande skyddsbehövande barn och deras föräldrar, oavsett barnets skyddsstatus.

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag att det inte, i enlighet med EU-domstolens praxis, ska ställas krav på att ett ensamkommande barn som är flykting ska vara ogift för att omfattas av en möjlighet till familjeåterförening med sin förälder.

6.2.5 En väntetid ska som huvudregel gälla vid anhörginvandring när anknytningspersonen har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag att införa en obligatorisk väntetid på två år innan ansökan om familjeåterförening kan medges med motiveringen att konsekvenserna på såväl individnivå som på samhällelig nivå inte är tillräckligt utredda. Vidare riskerar en lagreglerad väntetid att stå i strid med Sveriges internationella åtaganden och grundläggande principer om rätten till familjeliv. Enligt artikel 8 i Europakonventionen och artikel 9 i FN:s barnkonvention har varje individ, och särskilt varje barn, rätt till familjeliv och att inte skiljas från sina föräldrar mot sin vilja, annat än när det är nödvändigt för barnets bästa. Även regeringsformen (1 kap. 2 §) slår fast att det allmänna ska verka för att värna den enskildes privatliv och familjeliv.

Länsstyrelsens bedömning är att riskerna med väntetider vid anhöriginvandring är övervägande. Forskning¹ visar att ofrivillig familjeseparation skapar stress, oro och psykisk ohälsa, vilket i sin tur motverkar integrationen och försvårar etableringen i samhället. Förslaget skulle drabba barn och familjer i utsatta situationer, där anhöriga befinner sig kvar i konfliktområden, flyktingläger eller i tillfälliga och otrygga livssituationer. En lång väntan under sådana förhållanden strider mot barnets bästa enligt artikel 3 i barnkonventionen.

Länsstyrelsen delar utredningens konstaterande om att försörjningskravet i praktiken redan innebär en väntetid. Länsstyrelsen vill även lyfta att en obligatorisk väntetid på två år i praktiken innebär en betydligt längre separation, då handläggningstider tillkommer.

Om utredningens förslag om en väntetid införs, tillstyrker Länsstyrelsen förslaget att väntetiden inte ska gälla i ärenden som avser familjeåterförening mellan ett ensamkommande barn och barnets förälder, oavsett anknytningspersonens skyddsstatus samt ärenden gällande barn som har fötts i Sverige och som återoppar anknytning till en förälder som sammanbor med barnet.

Kap 7. Anhöriga som kan beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning

7.2.1 Reglerna om uppehållstillstånd på grund av anknytning i situationer som inte omfattas av EU-rätten ska ges en i sin helhet fakultativ utformning

Länsstyrelsen vill framhålla att utredningens förslag om att reglerna för uppehållstillstånd på grund av anknytning till personer som är alternativt skyddsbehövande eller beviljats uppehållstillstånd enligt 12 kap. 18 § utlänningslagen ska ges en fakultativ utformning, innebär en försvagning ur ett rättighetsperspektiv för de grupper som berörs. Förslaget riskerar att minska förutsägbarheten för de sökande. Länsstyrelsen betonar vikten av tydliga riktlinjer som värnar rättssäkerheten i dessa processer.

¹ [srk_familjeaterforening_digital_2.pdf](#)
[Risk for mental illness and family composition after migration to Sweden - PMC rapport-2019-humanitarian-consequences-of-family-separation-and-people-going-missing.pdf](#)

7.2.3 Kravet på att ett barn ska vara ogift för att beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning till en förälder tas bort

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag att kravet på att ett barn ska vara ogift för att omfattas av en rätt eller möjlighet till uppehållstillstånd på grund av anknytning till en förälder eller förälders make eller sambo tas bort.

7.2.5 Regleringen om uppehållstillstånd för nära anhöriga utanför kärnfamiljen ska finnas kvar och anpassas för att även kunna tillämpas i förlängningssituationer

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att det även fortsatt ska vara möjligt enligt utlänningslagen att bevilja uppehållstillstånd för nära anhöriga utanför kärnfamiljen och att regleringen anpassas för bättre tillämpning i förlängningsärenden, särskilt för unga vuxna som beviljats uppehållstillstånd som barn på grund av anknytning och som vid förlängningstillfället fyllt 18 år.

Kap 8. Krav på försörjning m.m. som villkor för anhöriginvandring

8.7.3 Försörjningskravet ska gälla även vid en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag att försörjningskravet ska tillämpas även vid en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd på grund av anknytning. Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att förslaget kan få negativa konsekvenser, både för enskilda och för samhället i stort. För enskilda kan det innebära en långvarig osäkerhet och psykisk påfrestning. Länsstyrelsen vill lyfta risken för att individer som arbetar i låglöneyrken drabbas negativt, liksom barnfamiljer. Kravet kan också få som oönskad effekt att berörda personer blir mindre benägna att vidareutbilda sig eller delta i SFI, eftersom fokus ligger på att försörja familjen snarare än på vidareutbildning.

Kap 9. Skäl att neka uppehållstillstånd på grund av anknytning

9.3.1 Relationsvåld ska särskilt beaktas vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd på grund av anknytning

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att förtydliga möjligheterna att neka uppehållstillstånd på anknytning vid tidigare förekomst av våld eller allvarlig kränkning samt att personkretsen som omfattas av begränsningen utvidgas. Länsstyrelsen ser vikten av att möjligheten att neka uppehållstillstånd bör gälla även om våldet eller kränkningen skett i en tidigare relation.

9.3.2 Tillämpningsområdet för 5 kap. 17 § första stycket utlänningslagen utvidgas till att omfatta fler anknytningsärenden

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag att tillämpningsområdet för de regler om vad som kan utgöra särskilda skäl mot att bevilja uppehållstillstånd som vilar på nationell grund (5 kap. 17 § första stycket utlänningslagen) ska utvidgas till att gälla i fler anknytningsärenden, särskilt i beaktande av barnkonventionen.

Kap 14. Konsekvenser

14.10 Konsekvenser för enskilda

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att förslagen innebär att möjligheterna till familjeåterförening kommer att begränsas eller åtminstone skjutas upp, och att det kan få negativa effekter för berörda personers psykiska hälsa och möjlighet till integration i samhället. Länsstyrelsen vill lyfta att förslaget att införa en obligatorisk väntetid i vissa anknytningsärenden kan få negativa konsekvenser även för de anhöriga som kommer att behöva vänta i hemlandet på familjeåterförening.

14.11 Särskilt om konsekvenser för barn

Länsstyrelsen delar utredningens mening om att förslagen på ett övergripande plan innebär tydliga skärpningar och därmed försämringar av det nuvarande regelverket ur ett barnperspektiv.

Förslagen bedöms särskilt påverka barn med status som alternativt skyddsbehövande och barn till föräldrar som beviljats uppehållstillstånd på den grunden. Detta hänger samman med att

regleringen för dessa barn föreslås bli fakultativ, samt att den föreslagna väntetiden framför allt berör de sistnämnda barnen.

Länsstyrelsen saknar en barnkonsekvensanalys som särskilt berör FN:s kommitté för barnets rättigheter slutsatser och rekommendationer till Sverige från mars 2023 där särskilt rättigheter för barn som är asylsökande, flyktingar och migranter, inklusive ensamkommande barn lyfts.

14.12 Konsekvenser för företag

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att förslagen kan komma att bidra till en minskad asylinvandring och även innebära att färre personer beviljas uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning, och att förslagen därmed på sikt innebär en risk för påverkan på kompetensförsörjningen inom vissa branscher, något som i så fall kan påverka berörda företags lönsamhet och konkurrenskraft.

14.13 Konsekvenser för kommuner och regioner

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att förslagen på sikt kan komma att innebära att invandringen till Sverige minskar och att förslagen innebär en risk för negativa effekter för kompetensförsörjningen i offentlig sektor.

14.15 Konsekvenser för jämställdheten och det integrationspolitiska målet

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning om att vissa av förslagen kan få negativa effekter på såväl integrationen som jämställdheten.

Länsstyrelsen vill betona att en uppskjuten möjlighet att ansöka om familjeåterförening riskerar att medföra emotionella och psykiska belastningar för både anknytningspersonerna och de anhöriga, vilket i sin tur kan leda till integrationssvårigheter. Länsstyrelsen saknar en djupare analys av förslagens påverkan på det integrationspolitiska målet och dess delmål. Länsstyrelsen vill lyfta vikten av att de personer som får tillstånd att stanna i landet får bra förutsättningar för att etablera sig.

Länsstyrelsen ser även ett behov av att förslagen analyseras utifrån alla jämställdhetspolitiska delmål, för att säkerställa att vad som till

synes är könsneutrala förslag i dess tillämpning inte leder till ökad ojämställdhet och ojämlikhet.

Allmänna synpunkter

Regeringen aviserade den 6 oktober 2025 att den har för avsikt att gå vidare med vissa av förslagen i utredningen. Länsstyrelsen noterar att detta sker innan remissinstanserna fått lämna synpunkter, då remisstiden löper ut den 18 december.

Länsstyrelsen konstaterar att flera parallella utredningar och förslag inom migrations- och integrationsområdet gör det svårt att överblicka de samlade konsekvenserna, både för enskilda individer och för möjligheterna att nå integrationspolitiska mål. Länsstyrelsen ser behov av en samlad konsekvensanalys som säkerställer att berörda gruppers behov och rättigheter tillgodoses, i enlighet med svensk lagstiftning och internationella åtaganden och med särskild hänsyn till principerna om icke-diskriminering och respekt för familjeliv, särskilt för sårbara grupper såsom barn, utrikesfödda kvinnor och personer med funktionsnedsättning.

Övrig synpunkt

Länsstyrelsen ser en utveckling där utredningars direktiv utformas på ett sätt som ger begränsat utrymme att utreda förslagen och dess konsekvenser. Tillsammans med ofta korta svarstider i remissförfaranden kan detta riskera att minska förutsättningarna för välgrundade beslut.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Ola Melin med integrationsutvecklare Kristina Sjöholm som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Patrik Åkesson, avdelningschef medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.